

Asia: VN/18534/2020

Ehdotus hallituksen esitykseksi laiksi Saavutettavuuskirjasto Celiasta - työryhmän raportti

Saavutettavuuskirjasto Celian asema ja tarkoitus (1 §)

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Monikielinen kirjasto tarkastelee kirjaston tehtäviä Suomessa harvinaisemmin puhuttujen kielten (esim. arabia, somali, kiina, kurdi ja persia/farsi) asiakaskunnan näkökulmasta.

Saavutettavuuskirjasto Celialla on erittäin tärkeä rooli toimia yleisten kirjastojen ja oppilaitosten tukena lukemisesteisyyden vähentämisessä. Maahanmuuton lisääntyminen luo uusia haasteita lisäämällä väestön lukemisesteisyyttä ja täten eriarvoisuutta. Moni maahanmuuttaja tulee maista, joissa luku- ja kirjoitustaitoa ei ole opittu ja joissa yleiset kirjastot ovat tuntematon käsite.

Kirjastoilla on tarjolla monikielisiä aineistoja ja palveluja ja toimitamme lainattavaa aineistoa asiakkaille kaikkien Suomen lähikirjastojen kautta. Valitettavasti Monikieliselä kirjastolla on vain vähän mahdollisuuksia ja resursseja palveluun. Vieraskielisen väestön oman äidinkielen tukeminen tulisi huomioida Saavutettavuuskirjasto Celian aineistoissa ja palveluissa.

Marrakeshin sopimuksen puitteissa valmistetut kappaleet ovat yksinomaan lukemisestedirektiivissä tarkoitettujen henkilöiden käyttöön. Monikielinen kirjasto voi hankkia kokoelmiinsa vain sellaisia saavutettavia julkaisuja, joiden lainaaminen on mahdollista kaikille asiakkaille. Suomessa harvinaisilla kielillä on toistaiseksi kansainvälisestikin vain vähän tarjontaa esimerkiksi äänikirjoista. Marrakeshin sopimuksen mahdollistama saavutettavassa muodossa olevien julkaisukopioiden kansainvälinen levitys ja vaihto toivottavasti lisää vieraskielisten omankielisen aineiston saatavuutta Suomessa.

Kirjastojen tulisi olla selvillä oman alueensa vieraskielisestä väestöstä ja lisätä selkokielistä / erikielistä tiedotusta kirjaston palveluista. Myös Kansallinen lukutaitostrategia 2030 huomioi erityisryhmien ja eri kieliryhmien tarpeet selkokielisten, viittomakielisten ja monikielisten aineistojen ja materiaalien saatavuudessa.

Digitalisoituvassa yhteiskunnassa Saavutettavuuskirjasto Celian tulisi kyetä tarjoamaan digitaalisia palveluita myös lukemisesteiselle vieraskieliselle väestölle ja täten varmistaa heidän tasa-arvonsa toteutuminen ja digitaalisen syrjäytymisen ehkäisy.

Kirjaston tehtävät (2 §)

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Saavutettavuuskirjasto Celian tehtävä on tehdä saavutettavat palvelut tunnetuksi, myös maahanmuuttajataustaisille asiakkaille, yhteistyössä oppilaitosten ja kirjastojen kanssa.

Monikielinen kirjasto on samaa mieltä kuin Laurea-ammattikorkeakoulu, että palveluista tulisi tiedottaa myös muiden isojen kieliryhmien kielillä (esim. venäjä, somalia, arabia tms).

Maksuttomuus (3 §)

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kannatamme maksuttomuutta tasa-arvoa edistävänä asiana.

Käytösäännöt sekä käyttö- ja lainauskielto (4 § ja 5 §)

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Saavutettavuuskirjasto Celian käytösäännöissä tulisi huomioida myös vieraskielinen väestö mahdollisena lukesteisenä asiakaskuntana. Tämän asiakaskunnan lukemisesteisyys voi johtua lähtökohtaisesti heikosta luku- ja/tai kirjoitustaidosta, huonosta suomen-/ruotsinkielen taidosta, ikääntymisestä tai vammaisuudesta. Käytösäännöt tulisi olla saatavilla sekä Suomen virallisilla kielillä että muilla Suomessa puhutuilla suurilla kielillä, esim. englanti, venäjä, viro, arabia, ja somali.

Yhteistyö, johtokunta, johtaja ja Braille-neuvottelukunta (6 §-9 §)

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Monikielinen kirjasto kannattaa esitystä.

Virastolle ehdotettu uusi nimi: Saavutettavuuskirjasto Celia

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Monikielinen kirjasto kannattaa esitystä.

Muita huomioita hallituksen esityksestä:

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Pilviö Eeva-Maria
Monikielinen kirjasto /Helsingin kaupunginkirjasto